

Vlaamse Regering

**Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van
herdenkingsmonument WO II voor de gesneuvelden van het 2de Regiment
Gidsen te Zelzate**

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, 1, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010, 19 november 2010, 13 mei 2011, 10 juni 2011, 9 september 2011 en 14 oktober 2011;

Gelet op het ministerieel besluit van 9 december 2011 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen herdenkingsmonument WO II voor de gesneuvelden van het 2de Regiment Gidsen te Zelzate;

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door Onroerend Erfgoed op datum van 24 oktober 2012, zoals voorgelegd aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 6 december 2012,

BESLUIT:

Artikel 1. Wordt beschermd overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012:

Wegens de historische en de artistieke en de sociaal-culturele waarde:

- als monument

Herdenkingsmonument WO II voor de gesneuvelden van het 2de Regiment Gidsen, gelegen te

ZELZATE, Oostkade z. nr.

bekend ten kadaster:

ZELZATE, 1ste afdeling, sectie A, perceelnummer zonder, deel van openbaar domein, zoals afgebakend op bijgevoegd plan

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Historische waarde:

Het herdenkingsmonument werd plechtig ingehuldigd op 18 september 1955 ter ere van alle gesneuvelden van het 2de Regiment Gidsen tijdens de Tweede Wereldoorlog. Op 22 en 23 mei 1940 leverde dit Regiment zware gevechten aan het kanaal Gent-Terneuzen tegen de oprukkende Duitse vijand.

De oprichting werd bekostigd door de financiële bijdragen van de leden van de Verbroedering der Gidsen en door het organiseren van activiteiten.

Historische, in casu militair-historische waarde:

Het herdenkingsmonument stond aanvankelijk geplaatst ten westen van de brug van het kanaal Gent-Terneuzen, op de locatie waar de gevechten plaatsvonden. Ten gevolge van het nieuwe tracé van het kanaal werd het monument verplaatst naar de nieuw aangelegde Oostkade.

Het monument herdenkt de zware 'Slag om Zelzate' van 22 mei en 23 mei 1940.

Op 20 mei 1940 diende het Belgische leger zich volledig terug te trekken achter het kanaal Gent-Terneuzen. Het Tweede Regiment Gidsen lost er op 22 mei 1940 het Eerste Regiment Cyclisten- Carabiniers af te Zelzate. De brug van Zelzate is er vernield en de Duitsers bezetten er de oostelijke oever en de Oostkade. Het Duitse offensief aan het kanaal en te Zelzate start op 23 mei 1940. Het is het begin van hevige gevechten en bombardementen. De pogingen van de vijand om met tientallen rubberen bootjes het kanaal over te steken worden verhinderd. Commandoposten zijn vernietigd. Huizen en fabrieken staan in brand. Alle beschikbare manschappen worden naar de stellingen gestuurd. Officieren nemen de plaats in van gekwetsten. De Duitsers trachten het Tweede Regiment Gidsen te omsingelen via een tactiek van infiltratie.

Om 21.35 uur van 23 mei 1940 wordt het bevel tot algemene terugtrekking gegeven met bestemming Aardenburg in Nederland. Het Tweede Regiment Gidsen heeft die dag hard gevochten onder een regen van bombardementen door de Duitse vliegtuigen. Het lijdt zware verliezen.

Op 28 mei 1940 ondertekent koning Leopold III de onvoorwaardelijke capitulatie.

Artistieke waarde:

Het strak en sober opgebouwd herdenkingsmonument bestaat uit een hoge obelisk, opgebouwd uit zandsteen, in de vorm van een gestileerd zwaard op een hoge, vierkante stenen basis, verjongend naar boven toe. Het geheel staat op een hardstenen platform van twee treden. Het draagt op de voorzijde een groots bronzen zwaard, symbool van de strijd, dat bijna het ganse vlak van de obelisk vult. Op de zijvlakken hangt een bronzen kroon, symbool van de Dynastie en van het Regiment Gidsen.

Op het voetstuk de eenvoudige maar sprekende woorden in het Nederlands "Het 2DE GIDSEN REGIMENT / AAN ZIJN GESNEUVELDEN / 1940-1945" en in het Frans "LE 2E REGIMENT DE GUIDES / A SES MORTS / 1940-1945".

Monument ontworpen door beeldhouwer en bronsgieter Maurice Waucquez (1896-1990). De plannen werden getekend door Leon De Mey van het 2de Regiment Gidsen.

Sociaal-culturele waarde:

Als zijnde de materialisatie van het herdenken van een collectief trauma.

De gemeente Zelzate blijft jaarlijks de herinnering aan dit dramatische oorlogsgebeuren in mei 1940 indachtig. Ter gelegenheid van de Regimentsfeesten in mei 1963 wordt de gemeente Zelzate officieel de peterstad van het Tweede Regiment Gidsen. De peterschapband wordt herbevestigd in 2003.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009 en 4 december 2009 en 10 juni 2011 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009, 11 januari 2010 en 2 augustus 2011).

18 FEB. 2013

Brussel,

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS